

ÖZEL SEKTÖR BORÇLANMA ARAÇLARINA İLİŞKİN RİSK BİLDİRİM FORMU

ÖNEMLİ AÇIKLAMA

Özel sektör borçlanma araçları alım satım işlemleri sonucunda kar elde edebileceğiniz gibi zarar riskiniz de bulunmaktadır. Bu nedenle, işlem yapmaya karar vermeden önce, piyasada karşılaşılabileceğiniz riskleri anlamanız, mali durumunuzu ve kısıtlarınızı dikkate alarak karar vermeniz gerekmektedir.

Bu amaçla, III-39.1 sayılı “Yatırım Kuruluşlarının Kuruluş ve Faaliyet Esasları Hakkında Tebliğ”in (Tebliğ) 25 inci maddesi uyarınca işbu “Özel Sektör Borçlanma Araçlarına İlişkin Risk Bildirim Formu”nu okuyarak anlamanız gerekmektedir.

UYARI

İşlem yapmaya başlamadan önce çalışmayı düşündüğünüz kuruluşun ilgili alım satım aracılığı yetki belgelerine ve Borsa İstanbul Üyelik Belgesine sahip olup olmadığını kontrol ediniz. Bu yetki belgelerine sahip yatırım kuruluşlarını www.spk.gov.tr, www.borsaistanbul.com ve www.tspb.org.tr internet sitelerinden veya diğer iletişim araçları vasıtasıyla öğrenebilirsiniz.

ÖZEL SEKTÖR BORÇLANMA ARAÇLARI HAKKINDA GENEL BİLGİ

Özel sektör borçlanma araçları, ilgili sermaye piyasası mevzuatı uyarınca şirketlerin borçlu sıfatıyla düzenleyerek ihraç ettikleri tahvilleri, paya dönüştürülebilir tahvilleri, değiştirilebilir tahvilleri, bonoları, kıymetli maden bonolarını ve sermaye piyasası mevzuatı çerçevesinde niteliği itibari ile borçlanma aracı olduğu Sermaye Piyasası Kurulu (SPK) tarafından kabul edilecek sermaye piyasası araçlarını ifade eder.

Özel sektör borçlanma araçları, uzun veya kısa vadeli, iskontolu veya kuponlu, değişken veya sabit faizli olabilmektedir.

Kuponlu olarak ihraç edilen özel sektör borçlanma araçları, vadeden önce yapılan kupon ödemeleri sayesinde düzenli nakit akışı sağlamaktadır. İskontolu olarak ihraç edilen özel sektör borçlanma araçlarında ise yatırımcı, iskontolu (net) değerini ödeyerek menkul kıymeti satın almakta, vade tarihinde ise menkul kıymetin nominal değeri ile faiz getirisini elde etmektedir.

Sabit faizli özel sektör borçlanma araçlarında faiz oranı; değişken faizli özel sektör borçlanma araçlarında ise faizin belirlenme esasları ihraçla birlikte ilan edilir ve vade sonuna dek değişmez.

Özel sektör borçlanma araçlarında borçlu, devlet tahvili ve hazine bonosundan (Devlet İç Borçlanma Senetleri-DİBS) farklı olarak devlet değil, ihracı gerçekleştiren anonim şirkettir. İhraççı şirketin temerrüde düşmesi veya iflası ihtimali mevcut olduğundan özel sektör borçlanma araçları, DİBS'lere kıyasen daha yüksek risk taşımakta buna paralel olarak da daha yüksek faiz getirisi sunmaktadır.

Özel sektör borçlanma araçlarının işlem gördüğü ikincil piyasa BİST Borçlanma Araçları Piyasası'dır (BAP).

BAP, sermaye piyasası mevzuatında "Nitelikli Yatırımcı" olarak tanımlanan yatırımcılar tarafından satın alınabilecek sermaye piyasası araçlarının ihraç işlemlerinin (birinci el) gerçekleştirildiği Nitelikli Yatırımcıya İhraç Pazarı ve ikinci el sabit getirili menkul kıymet işlemlerinin gerçekleştirildiği Kesin Alım-Satım, Repo-Ters Repo, Menkul Kıymet Tercihli Repo ve Bankalararası Repo Ters Repo Pazarları ile Pay Piyasası'nda işlem gören, BIST 30 Endeksi'ne dâhil paylardan Borsa Başkanlığı tarafından uygun görülen payların işleme konu olduğu Pay Senedi Repo Pazarı ile Türkiye Cumhuriyeti Hazinesi tarafından ihraç edilen ve Borsa kotunda bulunan dış borçlanma araçlarının işlem gördüğü Uluslararası Tahvil Pazarı'ndan oluşmaktadır. Borçlanma Araçları Piyasası'nda, Türk Lirası ve döviz ödemeli ihraç edilmiş; borçlanma araçları, menkul kıymetleştirilmiş varlık ve gelirlere dayalı borçlanma araçları, kira sertifikaları, Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası tarafından ihraç edilen likidite senetleri ile Borsa Yönetim Kurulu tarafından işlem görmesine karar verilen diğer sermaye piyasası araçları işlem görebilir.

BAP'ta gerçekleşen işlemlerin takas ve saklama işlemleri İstanbul Takas ve Saklama Bankası A.Ş. (Takasbank) tarafından gerçekleştirilir.

TANIMLAR VE ÖZEL UNSURLAR

Bazı özel sektör borçlanma araçlarına ilişkin tanımlara ve açıklayıcı bilgilere aşağıda yer verilmiş olup, işleme başlamadan önce yatırım kuruluşunuzdan mutlaka detaylı bilgi talep etmeniz gerekmektedir.

Bono: İhraççıların sermaye piyasası mevzuatı hükümlerine göre borçlu sıfatıyla düzenleyip sattığı ve nominal değerinin vade tarihinde yatırımcıya geri ödenmesi taahhüdünü içeren, vadesi 30 günden az 364 günden fazla olmayan borçlanma aracını ifade eder.

Değiştirilebilir tahvil: İhraççı tarafından çıkarılan ve payları borsalarda işlem gören diğer ortaklıklara ait paylarla değiştirme hakkı veren borçlanma aracını ifade eder.

Kıymetli maden bonoları: Kıymetli madenin işlem gördüğü borsalara üye olan kıymetli maden aracı kurumlarının belli miktarda kıymetli maden cinsinden ihraç ettikleri ve nominal değerinin vade tarihinde yatırımcıya geri ödenmesi taahhüdünü içeren, vadesi 30 günden az 364 günden fazla olmayan borçlanma aracını ifade eder.

Paya dönüştürülebilir tahvil: İhraççı ortaklığın sermaye artırımını suretiyle çıkaracağı paylara veya izahnamede veya ihraç belgesinde belirtilen esaslar çerçevesinde temin edilen ihraççı paylarına dönüştürme hakkı veren borçlanma aracını ifade eder.

Tahvil: İhraççıların sermaye piyasası mevzuatı hükümlerine göre borçlu sıfatıyla düzenleyip sattığı ve nominal değerinin vade tarihinde yatırımcıya geri ödenmesi taahhüdünü içeren, vadesi 365 gün veya daha uzun olan borçlanma aracını ifade eder.

RİSK BİLDİRİMİ

İşlem yapacağınız yatırım kuruluşu ile imzalanacak “Çerçeve Sözleşme”de ve “Yatırım Hizmet ve Faaliyetleri Genel Risk Bildirim Formu”nda belirtilen hususlara ek olarak aşağıdaki hususları anlamanız çok önemlidir.

1. Yatırım kuruluşu nezdinde açtıracağınız hesap ve bu hesap üzerinden gerçekleştirilecek tüm işlemler, Sermaye Piyasası Kurulu, Borsa İstanbul A.Ş. ve takas ve saklama merkezleri tarafından çıkartılan ilgili her türlü mevzuat ve benzeri tüm idari düzenleme hükümlerine tabi olacaktır.
2. Özel sektör borçlanma araçlarının alım satım işlemleri çeşitli oranlarda risklere tabidir. Piyasada oluşacak fiyat hareketleri sonucunda yatırım kuruluşuna yatırdığınız paranın tümünü kaybedebilirsiniz.
3. Özel sektör borçlanma araçları alım satım işlemlerinde karşı taraf riski bulunmaktadır. Karşı taraf riski DİBS'lere oranla daha yüksektir. Özel sektör borçlanma araçlarına ilişkin işlemlere başlanmadan önce, ihraççı şirketin mali durumunun bozulması, faiz ve anaparanın ödenmesinde

temerrüde düşmesi, iflası, şirket malvarlığına kamu otoriteleri tarafından el konulması gibi ihtimalleri göz önünde bulundurmalısınız.

4. Vadeden önce ikincil piyasada yapılan işlemlerde, faiz oranı ile özel sektör borçlanma aracı değeri ters orantılı olacağından, faizlerin yükselmesine bağlı olarak anaparadan zarar riski bulunmaktadır.
5. BİST BAP'ta işlem gören borçlanma araçları genel ekonomik ve siyasi ortam kaynaklı fiyat hareketlerinden, spekülatif ve manipülatif nitelikteki işlemlerden etkilenebilir.
6. Özel sektör borçlanma araçlarına ilişkin işlemler kapsamında, yatırım kuruluşu çalışanlarının hatalı işlemlerini de kapsayacak şekilde, tazminat garantisi veren zorunlu sigorta anlaşmaları bulunmamaktadır.
7. BİST, ilgili mevzuat çerçevesinde, BAP'ta işlem gören ihraççı şirketlerin işlem sıralarını kapatmaya, yükümlülüklerini yerine getirmeyen şirketlere ait borçlanma araçlarını sürekli veya geçici olarak Borsa kotundan çıkarmaya yetkilidir.
8. Yabancı para cinsinden yapılan işlemlerde, yukarıda sayılan risklere ek olarak kur riskinin olduğunu, kur dalgalanmaları nedeniyle Türk Lirası bazında değer kaybı olabileceği, devletlerin yabancı sermaye ve döviz hareketlerini kısıtlayabileceği, ek ve/veya yeni vergiler getirebileceği, alım-satım işlemlerinin zamanında gerçekleşmeyebileceği bilinmelidir.
9. Borçlanma Araçları Piyasası'nda işlem gören tüm özel sektör borçlanma araçları için piyasa yapıcılığı sistemi uygulanabilmektedir. Bir yatırım kuruluşu birden fazla menkul kıymet için piyasa yapıcısı olabileceği gibi, bir menkul kıymet için birden fazla piyasa yapıcısı da olabilir. Piyasa yapıcısı olan BİST üyelerine ve piyasa yapıcı olarak hizmet verecekleri menkul kıymetlere ilişkin bilgilere <http://www.kap.gov.tr/> adresinden ulaşabilirsiniz.
10. Yatırım kuruluşunun piyasalarda yapacağınız işlemlere ilişkin tarafınıza aktaracağı bilgiler ve yapacağı tavsiyelerin eksik veya doğrulanmaya muhtaç olabileceği tarafınızca dikkate alınmalıdır.
11. Özel sektör borçlanma araçlarının alım satımına ilişkin olarak yatırım kuruluşunun yetkili personeline yapılacak teknik ve temel analizin kişiden kişiye farklılık arz edebileceği ve bu analizlerde yapılan öngörülerin kesin olarak gerçekleşmeme olasılığının bulunduğu dikkate alınmalıdır.

- 12.** İşlemlerinize başlamadan önce, işlemlerinizin borsalara, takas ve saklama kuruluşlarına ve yatırım kuruluşlarına ödenecek komisyon ücretlerine ve ilgili mevzuatta belirlenen oranlarda vergiye tabi tutulacağını bilincinde olmalısınız. İşlemlerinize başlamadan önce, işlemlerinize ilişkin ücret, komisyon ve vergi tutar veya oranlarına ilişkin bilgiler tarafınıza bildirilecektir.
- 13.** Özel sektör borçlanma araçlarına ilişkin olarak BİST nezdinde gerçekleştireceğiniz işlemler ve bu işlemlere ilişkin elde edeceğiniz gelirler, ilgili vergi mevzuatına uygun olarak vergilendirmeye tabi tutulacaktır.

İşbu “Özel Sektör Borçlanma Araçlarına İlişkin Risk Bildirim Formu”, müşteriye genel olarak mevcut riskler hakkında bilgilendirmeyi amaçlamakta olup, borçlanma araçlarının alım satımından ve uygulamadan kaynaklanabilecek tüm riskleri kapsamayabilir. Dolayısıyla tasarruflarınızı bu tip yatırımlara yönlendirmeden önce dikkatli bir şekilde araştırma yapmalısınız.